

ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1987

Τρίτος Χρόνος

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 22

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ

Οι θάλαχοι ακρεφνείς καθ' όλα Ελληνες, δεν έχουν ζητήσει ποτέ από την Ελλάδα κάτι από αυτά τουλάχιστον που ακούγονται, αλλά τουναντίον έχουν προσφέρει πολλά σε διάφορα επίπεδα και φορείς της ζωής μας, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, πάντα συμπεριφερόμενοι σαν Ελληνες. Αυτοί πούχουν ασχοληθεί με θέματα ή έχουν εκδόσει βιβλία σχετικά με τους βλάχους ή κουτσόβλάχους ή ακόμα αρουμάνους δεν έχουν καθόλου δικαίωμα στην διάσταση που δίνουν.

ΣΗΜΕΡΑ στη ζωή μας πρέπει να τα βλέπουμε και από το φιλοσοφικά πρακτικό και λογικό πρίσμα.

Εχουν γραφεί λοιπόν τόσα πολλά και έχουν ακουστεί άλλα τόσα για του βλάχους που βάταν λάθος μου να ασχοληθώ με τις ιστορικές απόψεις.

Η ουσία είναι ότι είναι περηφάνεια μας που μπορούμε να διατηρούμε όσο γίνεται τα έθιμά μας, την γλώσσα μας και πάνω από όλα είμαστε παιδιά της Ελλάδας πατρίδας μας. Για παράδειγμα θα αναφέρω ότι στην Αμερική, Γερμανία, Ρουμανία κι άλλα υπάρχουν αναγνωρισμένοι σύλλογοι βλάχων, όλοι τους όμως πρώτα είναι με την πατρίδα και ύστερα βλάχοι, όπως και κάθε λαός πρώτα είναι με την πατρίδα του.

Σε μας τους βλάχους, έγινε το 1940 — 1942 ένα φοβερό γεγονός με τον απεχθή Διαιμόντη που παρουσιάστηκε σαν πρόξενος (κόντε Διαιμόντης) και έδωσε αφορμή να συζητούνται όσα συζητούνται. Αυτός λοιπόν με έδρα τα Γρεβενά παρακίνησε και πήρε με το μέρος του μικρό αριθμό βλάχων με σκοπούς άγνωστους αφού επρόκειτο για απάτη. Ο κύριος αυτός,

δοσίλογος δικάστηκε στη Λάρισα ερήμην γιατί είχε φύγει στην Ρουμανία όπου δικάστηκε για τις πράξεις του και πέθανε στη φυλακή.

Το ευτύχημα ήταν η παρουσία του προξένου της Ρουμανίας στα Γιάννενα που δεν επέτρεψε να αναπτυχθεί ανθελληνική δράση και ουσιαστικά ο πατριωτισμός των Ηπειρωτών βλάχων αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο και δεν ενέδωσαν στις διαθέσεις Διαιμόντη.

ΒΛΑΧΟΙ ΚΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Κοιμία σχέση βαθύτερη φυλετική κ.λ.π. δεν έχουν οι βλάχοι με τη Ρουμανία.

Οι ελληνικά σχολεία που λειτουργούσαν από την Γερμανική κατοχή μέχρι το 1940 στο Βουκουρέστι, είχαν καλή συμφωνία για το αντίθετο, να έχουν οι Ρουμάνοι μερική σχολεία στα βλαχόφωνα μέρη. Ο σκοπός φαίνεται και ήταν διενεργεί σχέσεις, μορφωτικές, εμπορικές. Η γλώσσα βοηθούσε για αυτό σαν λατινογενής, προέλευση από τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και με την επαφή του ντόπιου στοιχείου.

Όσον αφορά για τις σχέσεις αναφέρω μόνο την «Φιλική Εταιρεία» για την επανάσταση κατά του ζυγού των Τούρκων που ξεκίνησε και από τη Βλαχία στη μερινή Ρουμανία. Ο σκοπός των Ρουμάνων κατά την γνώμη μου και από πρακτική απόδειξη ήταν να παρουν όσους σοβαρούς εγκαταστάσεις μπορούσαν για δική τους χρήση για αυτό το λόγο πολλοί Ελληνες στα-

διοδρόμησαν σαν μεγάλοι επιστήμονες και έμποροι κι όπως ήταν φυσικό άλλοι έμειναν εκεί μόνιμα και άλλοι επέστρεψαν στην Ελλάδα.

Δεν θα ασχοληθώ καθόλου ο ιστορικά με την καταγωγή - προέλευση των βλάχων και τη γλώσσα, γιατί και δεν είμαι ιστορικός, αλλά και γιατί δεν βοηθάει αυτή τη στιγμή σε τίποτε. Το θέμα αυτό αφορά τους ειδικούς μελετητές ιστοριολόγους.

Όμως είμαι υποχρεωμένος να συγχάρω τους πρωτεργάτες της αναγνώρισης των συλλόγων - αδελφότητων και τις ομοσπονδίες για τη συνύπαρξη και διατήρησή μας. Χαίρομαι επίσης για το νέο πνεύμα που δημιουργείται παγκόσμια ώστε οι άνθρωποι να είναι πιο ελεύθεροι στην έκφραση, στον συναισθηματισμό, στην πίστη, στη γλώσσα και στη θρησκεία.

ΣΗΜΕΡΑ και στην Ελλάδα ο ΒΛΑΧΟΣ δεν είναι ο χωριάτης, ο θοσκός, ο απολίτιστος, όπως παρουσιάζονταν... παλαιότερα, είναι ο Έλληνας που όμως μιλάει και βλάχικα και είναι από τους πρώτους στη δουλειά, στην επιστήμη, το εμπόριο στη βιομηχανία, την πολιτική ζωή του τόπου και παντού.

Αυτός ήταν και είναι ο ΒΛΑΧΟΣ και θεωρούμε ότι είμαστε πιο Έλληνες γιατί ζούσαμε πάντοτε σε τούτους τους τόπους όπου δημιουργήσαμε την ιστορία μας από καταβολής κόσμου. Τούτος ο τόπος είναι η πατρίδα μας. Αυτοί είμαστε λοιπόν, δεν ζητάμε τίποτα και δεν ενοχλούμε κανένα.

ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ

Ο χειμώνας έρχεται και ο δρόμος παραμένει ασυντήρητος

Καλοκαίρι με πολλές ζέστες πέρασε, όμως και ήρθε ο φθινόπωρος και θα αρχίσουν πάλι οι βροχές και τα κρύα, τι να πούμε μάθαμε εμείς τέτοιο καιρό πάντα να προσευχόμαστε στο θεό να μας έχει καλά γιατί οι άνθρωποι δεν δίνουν και πολύ μεγάλη σημασία στο αν ο χειμώνας είναι θαρρός και αποκλειστούμε ή όχι, τι θέλουμε να πούμε, μα τι άλλο για τον δρόμο μας, Ελατοχώρι Βοθούσα, τώρα το καλοκαίρι που ο

δρόμος θάγει σκόνη και χρειάζεται προσοχή τον χειμώνα; Ο Πρόεδρος μας είπε ότι την συντήρηση των έ χει αναλάβει η ΜΟΜΑ, δεν ξέρουμε όμως τι περιμένει η ΜΟΜΑ για να κάνει συντήρηση.

Ξέρουμε ότι οι δυνατότητες της ΜΟΜΑ είναι μεγάλες δεν ξέρουμε όμως αν θυμάται η ΜΟΜΑ ότι ο χειμώνας στη Βοθούσα πιάνει από τον Οκτώβριο.

Ακόμη θα θέλαμε να πούμε τα χαίρεται σε όλους τους Προέδρους του Ανατολικού Ζαγορίου ότι καλά ήταν από μέρος όλων να γίνονταν οι ανάλογες με δυναμικότητα ενέργειες για την συντήρηση του δρόμου διότι ο δρόμος δεν τελειώνει ούτε στο Τρίστο, ούτε στο Γρεβενί, ούτε στο Φλαμπουράρι, ούτε στο Ελατοχώρι και έχουν όλα υποχρέωση να βοηθήσουν γιατί έχουμε συμβάλει οικονομικά παλαιότερα για την διάνοιξη του δρόμου αυτού.

Τίποτα δεν δυσκολεύει την ζωή μας σε τούτο τον τόπο παρά μόνο ο χειμώνας και μέχρι σήμερα δεν πάρθηκε κανένα μέτρο ασφάλειας και κυρίως το μέτρο της θατότητας του δρόμου και λέμε κανένα γιατί ούτε το τηλέφωνο είναι στις καλές του, άμα βρέξει, έστω για δυο λεπτά πάει κι αυτό και εάν κατά κακή σύμπτωση είναι Παρασκευή καλή Δευτέρα - Τρίτη θα πρέπει να περιμένουμε ναχουμε τηλέφωνο, μολοντι το κάναμε γνωστό σε όλους τους αρμόδιους τα τηλέφωνα μας εξακολουθούν να παρουσιάζουν προβλήματα.

Εκείνο που μας κάνει να απορούμε και να μην ξέρουμε τι να υποθέσουμε είναι ότι όλοι οι δασοδρόμοι έχουν συντηρηθεί έχουν περάσει μηχανήματα ακόμα και ο' αυτούς που δεν πρόκειται να περάσει ούτε ένα αυτοκίνητο και ο δικός μας ο κεντρικός δρόμος τίποτα ένα ολόκληρο καλοκαίρι.

Οι εκδηλώσεις του καλοκαιριού

Πολλές εκδηλώσεις και φέτος στο Νομό μας και στην Επαρχία μας (Ζαγόρι) και ο σύλλογός μας δεν εμφανίστηκε πουθενά, ίσως να κουρασθήκαμε γιατί πράγματι θέλουν δουλειά. Ίσως να μην βοηθούμε όλοι και να τα περιμένουμε έτοιμα από ένα ή δυο άτομα. Ίσως να μην έχουμε την οικονομική δυνατότητα, όμως ότι και να συμβαίνει από αυτά δεν δικαιολογείται η Βοθούσα που σε όλες τις εκδηλώσεις από το 1961 μέχρι περυσί ερχόταν πρώτη.

Τώρα ούτε μέρος να μην παίρνει. Ευθύνη έχουμε όλοι μας που και στα Ζαγορισιτικά 87 είπαμε δεν μπορούμε. Αν συνεχίσουμε έτσι θα ξεχαστούμε από τον υπόλοιπο κόσμο και αυτό εμάς τον μας συμφέρει γιατί είμαστε πολύ μακριά από τον άλλο κόσμο και έχουμε ανάγκη προβολής για να μην μας ξεχούν και οι άνθρωποι αλλά και οι υπηρεσίες.

Θα θέλαμε να πούμε ακόμη δυο λόγια γύρω από τις ανάγκες του χωριού, γνωστά σε όλους αλλά αμελούμε και τα αφήνουμε έτσι στην τύχη:

Απαραίτητη η συντήρηση του σχολείου

Κάποια συντήρηση στο σχολείο μας, πολυσυζητημένο θέμα και όμως μένει έτσι. Δωμάτιο για το αγροτικό Ιατρείο εξοπλισμένο όσο είναι δυνατόν κι αυτό πολυσυζητημένο. Πλατεία, συντήρηση δρόμων πάνω και πέρα μαχαλά, Ξενώνας τα περισσότερα από αυτά γίνονται με πολύ λίγη δουλειά και έξοδα.

Για το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής

Κάτι που μπορεί να συζητηθεί και να δωθεί λύση τώρα τον χειμώνα είναι το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής, φέτος τουλάχιστον ας κάνουμε κάτι για να μην φθάνουμε τις τεσπυταίες μέρες να το συζητούμε και να βρίσκουμε πρόχειρες λύσεις που θαρύνουν κυρίως την τσέπη της κοινότητας.

Δεν είναι δύσκολη η λύση μας και ούτε ακατόρθωτη απλώς και μόνο αμελούμε εξ αιτίας των άλλων εργασιών που έχουμε και φθάνουμε πάντα να το οκεπτόμαστε την τελευταία στιγμή.

Κάτι ακόμα θα θέλαμε να προσθέσουμε πάνω σε αυτό, όχι μόνο η κοινότητα ή ο σύλλογος φέρνουν ευθύνη για την λύση αλλά όλοι μας, εάν δεν θελήσουμε όλοι μαζί να βοηθήσουμε κάθε χρόνο παραμονές της Αγίας Παρασκευής θάχουμε θέμα συζήτησεως για να μας περνά η ώρα.

Παρουσίαση από τον Γιάννη Πέτρου «ΠΙΝΔΕΑΣ»
Πνευματικό οδοιπορικό του
Βοβουσιώτη Γιώργη Πέτρου
 Από τον κ. Α. Δρούγια τ. γυμνασιάρχη

Κύριε Νομάρχη ας δοθεί η θέση του σχολείου με οργανικά σε δασκάλους, θέλει και μπορεί να μείνουν και όχι σε δασκάλους οικογένειας που 3 χρόνια δεν την έχουμε γνωρίσει με αποτέλεσμα αυτής να γνωρίσουμε 6 δασκάλους μέχρι σήμερα».

Βλάχικος γάμος στο Περιβόλι

Σαν ανταποκριτής σας εδώ στις κορυφές της Πίνδου, μεταφέρω, αυτή την φορά στον Τύπο του Ηπειρωτικού χώρου, την αναβίωση του βλάχικου γάμου, που έγινε στις 8.8.87 στο γειτονικό μας χωριό Περιβόλι - Γρεβενών. Ακούω και διαβάζω στις εφημερίδες ότι και σε άλλα μέρη της Ελλάδας γίνονται κάθε χρόνο παρόμοιες εκδηλώσεις.

Στο ορεινό χωριό Περιβόλι, που δεν απέχει παρά 15 χιλιόμετρα από την Βοβούσα, αναβίωσαν ήθη και έθιμα του γάμου, με συμμετοχή περίπου 150 ατόμων (κάθε ένας στο ρόλο του) με τα άλογά τους, ντυμένα με χρωματιστές φλοκάτες, με τα γκέμια και με τα ζικκιά παρουσίασαν ένα θέαμα που σπάνια μπορείς να το διοργανώσεις σήμερα. Ξεκινώντας από το σπίτι του γαμπρού, με διάφορα παραδοσιακά τραγούδια, τα οποία δεν αλλοιώθηκαν ακόμη, πήραν τους βλάχικες καθώς και τον κουμπάρο.

Προτού πάρουν την νύφη ακολούθησε το ξύρισμα του γαμπρού από τον θάλαμ με το κατάλληλο τραγούδι (ξουρίζουν τον γαμπρό με ξουράφι από τα Γιάννενα, ακόνι από την Πρέβεζα και λεκάνη από την Φραγκιά).

Αφού τελείωσε το ξύρισμα του γαμπρού και ήταν όλα έτοιμα πήγαν και πήραν την νύφη από το σπίτι της, με βιολιά και τραγούδια, η οποία καθάλα μεγалоπρεπώς σε άσπρο άλογο, ντυμένη με τοπική στολή, και σκεπασμένο το πρόσωπο της με ολόλευκο πέπλο φθάνουν στο προαύλιο της εκκλησίας. Εδώ τους περιμένει ο παπάς, με την κατάλληλη στολή, γένεια και το ανάλογο σοβαροφανές παρουσιαστικό, όπου έγινε η στέψη των νεονύμφων. Αφού τελείωσε η διαδικασία της στέψης, συνεχάρηκαν τους νεονύμφους, νουνός, νουνά, πεθερός, πεθερά και θυγάτηρ εν συνεχεία στο πλακάστρωτο μεσοχώρι (πλατεία) (δωρεά Κώστα Περδίκη) σύμφωνα τον χορό νουνός, νουνά, πεθερός, πεθερά, γαμπρός και η χαριτωμένη νύφη που κατενθούσισε όλο τον κόσμο.

Ο κύκλος του χορού αποτελούνταν από 500 άτομα και παραπάνω. Ακολούθησε χορός των επισημών προσκεκλημένων, υφυπουργός Παιδείας Κων/νίδης, Νομάρχης Γρεβενών Στέφανος Πατραμάνης, βουλευτής Γρεβενών Κρικέλης Τάσος, Δ/ντής Αστυνομίας Α. Γκόδαρης, πρόεδροι κτηνοτροφικών συλλόγων και πολιτιστικών και άλλοι και μεταξύ αυτών και ο ίδιος ντυμένος με την παραδοσιακή στολή Βοβούσας.

Ακολούθησε λαχειοφόρος αγορά από τους διοργανωτές με τα κάτωθι δώρα: 1) 40 δοχεία φέτα, 2) δέκα κεφαλοτύρια, 3) 10 αρνιά ψημένα, 4) 10 σειρές κεμπάπ ή κοκορέτσι συνοδευόμενη η κάθε σειρά από μια κάσα μπύρα, καθώς και άλλα δώρα.

Δόθηκε τραπέζι για τους παρευρισκόμενους.

Όλη η πλατεία ήταν γεμάτη από τραπέζια με διάφορα ψητά και άφθονα κρασιά.

Μετά το φαγοπότι ακολούθησε γενικός λαϊκός χορός όπου χορεύουν οι πάντες, χωρίς να φύγει κανένας παραπονεμένος.

Η διοργάνωση της αναπαράστασης του βλάχικου γάμου έγινε από τον κτηνοτροφικό σύλλογο (ΦΛΕΓΚΑ) και εξωραϊστικό σύλλογο του χωριού. Ήταν τόσο μεγάλη η κοσμοσυρροή ώστε αν έριχνες μήλο σίγουρα δεν θα έπεφτε κάτω.

Τέτοιες εκδηλώσεις δίνουν ζωντάνια στους κατοίκους και δείχνουν τα ωραία αρχοντικά έθιμα που αντανakλούν τον λαϊκό πολιτισμό που δεν πρέπει να χαθεί.

Εγώ τους συγχαίρω και τους εύχομαι του χρόνου, όχι μόνο 500 που ήταν φέτος, να γίνουν άλλοι τόσοι. Όλα ήταν τόσο φροντισμένα και νοικοκυρεμένα που φύγαμε όλοι κατευχαρισμένοι από το γλέντι που διήρκεσε μέχρι τα ξεμερώματα.

Η προετοιμασία αθλητικών ομάδων στη Βοβούσα

Οι φυσικές και κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στη Βοβούσα θεωρούνται από τις πλέον κατάλληλες για προετοιμασία αθλητικών ομάδων κατά τη θερινή περίοδο μας γράφει ο συνεργάτης Χρόνης Δρούγας.

Και φυσικά η άποψη αυτή δεν είναι προσωπική, αλλά είναι αποτέλεσμα ειδικών περί τα αθλητικά που ασχολήθηκαν με το θέμα αυτό και επίσης αθλητών και προπονητών κυρίως ποδοσφαιρικών ομάδων που επέλεξαν τη Βοβούσα σαν χώρο προετοιμασίας και συνεπώς το διαπίστωσαν και στην πράξη.

Θα μπορούσε επομένως η Βοβούσα να καλύψει τις ανάγκες προετοιμασίας όχι μόνον Ελληνικών ομάδων, αλλά και ξένων αφού διαθέτει τις φυσικές και περιβαλλοντολογικές προϋποθέσεις και μάλιστα σε βαθμό ανταγωνιστικό των καλύτερων ευρωπαϊκών χώρων και περιοχών.

Βοβούσα μαρτυρίες πριν από έναν αιώνα Από βιβλίο γερμανού περιηγητή

Γράφει ο Γιώργος Βραζιτούλης

Ήταν ένα ιδιαίτερο συναισθημα όταν ξεφυλίζοντας τις ήδη κιτρινωμένες σελίδες των δυο τόμων του βιβλίου Βάιγκαντ αντίκρουσα τη φωτογραφία του χωριού μας, με τα παλιά διόροφα και τριόροφα σπίτια του με τις μαύρες πλάκες στις σκεπές, τα πέντε πύκα πίσω στον ορίζοντα, το «πατρικό» μας, τη γέφυρα, και όλους τους Βοβούσιωτες να ποζάρουν υπερήφανοι.

Αυτό το ανάμικτο συναισθημα συγκίνησης, νοσταλγίας και υπερηφάνειας με ώθησε να γράψω μερικά στοιχεία στην εφημερίδα μας που σίγουρα θα ενδιαφέρουν αρκετούς συμπατριώτες μας.

Ο Γκουσταβ Βάιγκαντ ήταν καθηγητής του Πανεπιστημίου της Λειψίας στην έδρα των Λατινικών γλωσσών. Εκτός των άλλων ήξερε πολύ καλά αρθάντικα, βουλγάρικα ελληνικά, βλάχικα και ρουμάνικα.

Το μεγάλο ταξίδι του στην τούρκοκρατούμενη (και μη) τότε Ελλάδα κράτησε από τις 30 Απριλίου του 1889 μέχρι τις 9 Σεπτεμβρίου του 1890 όπως γράφει και ο ίδιος στον πρόλογο του δεύτερου τόμου

του βιβλίου του.

Σκοπός του ταξιδιού του ήταν η περισυλλογή και μελέτη λαογραφικού υλικού των βλαχοφώνων κατοίκων της Πίνδου. Ετσι ο ένας τόμος του βιβλίου του περιέχει τραγούδια, παρამύθια, παροιμίες κ.α. ενώ ο δεύτερος είναι μια καθαρή περιγραφή (πολύ λεπτομερειακή) όλου του ταξιδιού του.

Στα βιβλία του βρίσκονται και αρκετές φωτογραφίες που τράβηξε τότε ο ίδιος, όπως της Βοβούσας, του Σιράκου, του Περιβόλιου και της Μοσχόπολης.

Στη Βοβούσα πέρασε το φθινόπωρο του 1889. Συγκεκριμένα εκείνη τη χρονιά ξεκίνησε από το Πισοδέρνι —όπως περιγράφει με άλογα, οδηγό για τα μονοπάτια και συνοδεία τούρκων στρατιωτών από το φόβο των ληστών που δρούσαν τότε στα μέρη αυτά, και πέρασε κατά σειρά τα εξής χωριά:

Κασοριά, Χρουπίτσα, Γρεβενά, Αθδέλα, Περιβόλι, Βοβούσα και μετά συνέχισε στη Λάιστα, Ντομπρίνοβο, Λεσινίτσα, Φλαμπουράρι, Γρεβενίτι, Μέτσοβο και έφτασε στα Γιάννενα. Επισκέφτηκε ακόμα το Σιράκο και τους Καλαρρύτες. Μετά πέρασε την Πίνδο κάθετα, τα χωριά Κότουρι και Βεντίστα, έφτασε στη Καλαμπάκα και από εκεί στα Τρίκαλα και μετά πριν τον πάρει ο χειμώνας έφτασε στην Αθήνα.

Τα έξοδα για ένα τόσο μεγάλο ταξίδι —που εκτός από το αναφέρθηκε περιελάμβανε ακόμα πολλά χωριά της Δυτικής Μακεδονίας, της Αλβανίας και της Γιουγκοσλαβίας— διατέθηκαν —όπως γράφει ο ίδιος στον πρόλογο του βιβλίου του από τους εξής οργανισμούς: Την Βασιλική Σαξονική Εταιρεία Επιστημών της Λειψίας, την Βασιλική Ακαδημία του Βερολίνου και την Βασιλική Πρωσική Κυβέρνηση. Η Βασιλ. Επ. Επιστημών ανέλαβε και τα έξοδα δημοσίευσης των βιβλίων του.

Το φθινόπωρο λοιπόν του 1889 και συγκεκριμένα στις 26 Οκτωβρίου, από γεμάτο —όπως περιγράφει ο ίδιος— άφηνε το Περιβόλι και τραβούσε δυτικά, ενώ οι τελευταίοι Περιβολιώτες άφηναν και αυτοί το Περιβόλι για να ξεχειμωνίσουν κάπου στη Θεσσαλία (το επόμενο τμήμα είναι πιστή μετάφραση από το βιβλίο, σελίδα 139).

«Μας είπαν (σημ: εννοεί αυτόν και τον οδηγό του

που ξεμείναν λίγο πίσω) ότι οι στρατιώτες, που κανονικά όφειλαν να μας συνοδεύουν, ήδη προχώρησαν πιο μπροστά και βιαστήκαμε για να τους φτάσουμε ώσπου μετά από μια ώρα κοιτάζοντας τυχαία προς τα πίσω, τους είδαμε να τρέχουν από ένα ύψωμα για να προλάβουν αυτοί εμάς.

Τραβήξαμε κατόπιν όλοι μαζί κάτω από την κορυφή του Αυγού που σχηματίζει το χώρισμα ανάμεσα στον ποταμό Βωβούσα, και στο ποταμό Μπιστρίτσα, (σημ: σε όλο του το βιβλίο ο Βάιγκαντ αναφέρει πάντα τον Αώο σην «ποταμό - Βωβούσα»), ή με την ευρύτερη έννοια αναμεσα στην Αδριατική θάλασσα και στο Αιγαίο Πέλαγος. Πέρασαμε ανάμεσα από δάση με ψηλά έλατα, τα οποία όμως παρουσιάζαν μια λυπητερή εικόνα:

χιλιάδες πεσμένοι κορμοί, κείτονταν «δολοφονημένοι» εδώ και εκεί. Στη Βοβούσα που βρίσκεται κάτω στην κοιλάδα λειτουργούν αρκετά πριόνια, τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες τους σε ξυλεία από τα γειτονικά δάση χωρίς να λάβει κανείς υπόψη το μέλλον κόβει απλούστατα δένδρα.

Πέφτει ένα δένδρο έτσι, που δεν είναι εύκολο να το σύρει, και να το μαζέψει κανείς, τότε το αφήνουν εκεί που είναι.

Ή πάλι κόβει κανείς ένα δένδρο, μικρό ή μεγάλο δεν έχει σημασία, και παίρνει από αυτό μόνο ότι του χρειάζεται.

Μετά από καταρατωδείς θροχές θα διαβρωθεί όλο το χώμα, και θα θγουν στην επιφάνεια πέτρες και θράσχα.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ηλεκτροφόρο περίφραξη για προστασία μελισσιών

Το πρώτο δεκάημερο του Ιουλίου και ύστερα από επίσημη έγκριση του Υπουργείου Γεωργίας —Τμήμα Θηραματοπονίας— και του Δασαρχείου Ιωαννίνων που εξασφάλισαν άλλωστε και τα ανάλογα κονδύλια τοποθετήθηκε σύστημα ηλεκτροφόρας περίφραξης στα μελίσσια του κ. Β. Ντάμπου στην περιοχή Γυφτοκάμπου Ζαγορίου.

Η μέθοδος αυτή που εφαρμόζεται ίσως για πρώτη φορά στην Ελλάδα αποσκοπεί στο να μειωθούν στο ελάχιστο τόσο οι τυχόν ζημιές που μπορεί να προκληθούν από αρκούδες στα μελίσσια, όσο και τα κίνητρα παράνομης εξόντωσης του ζώου.

Για την εγκατάστασή της συνέβαλαν ουσιαστικά οι ελβετοί φυσιοδίφες, Στούντερ και Μπουκέ που έφεραν από την χώρα τους τον κατάλληλο εξοπλισμό καθώς και ο έλληνας βιολόγος Γ. Μερτζάνης, στα πλαίσια της ερευνητικής τους εργασίας πάνω στην βιολογία και οικολογία της αρκούδας στο Ζαγόρι.

Η λύση αυτή που έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης για τον ίδιο σκοπό, πρόκειται σύντομα να χρηματοδοτηθεί από την ΕΟΚ και στην χώρα μας σε περιοχές όπου παρουσιάζεται ανάλογο πρό

βλημα σε μελίσσια ή μαγιά, μέσα σε ένα γενικότερο πρόγραμμα μελέτης και προστασίας της αρκούδας στην Ελλάδα.

Να σημειωθεί επί πλέον πως ο κ. Μερτζάνης είναι μέλος της ομάδας προστασίας του Εθνικού Δρυμού Βίκου, Τύμφης, Αώου, που την αποτελούν δεινοί ορεινοί βάτες της πόλης μας όπως οι Βασίλ. Χρήστου, Φαί. Καψάλης, Σάκης Κουκουμπής, Μιχ. Βασιλείου, Άννα Καρρά, Σταύρος Μπατσίκας κ.λπ.

Η εφημερίδα μας ευχαριστικά απευθύνει έκκληση στις αρμόδιες αρχές, για την πάταξη της λαθροθηρίας, που στην περιοχή Ζαγορίου παρουσιάζει μεγάλες εξάρσεις και ζητάει να προστατευθούν, με ιδιαίτερη μέριμνα, η αρκούδα, το γρίγιο, τα ζαρκαδιώτα, οι αετοί κ. λ. π. τα οποία τείνουν να εξαφανιστούν τελείως από την περιοχή.

Βλέπουμε επίσης, να εργάζονται όλες οι κορυφές με εκατοντάδες δρόμους, ο οποίοι πέραν των εκατοντάδων μιλίων που ξεδεύονται ξεμυώνοντας ασκόπως τον Ελληνικό λαό, ευκολύνουν, επί πλέον, τους λαθροθηγούς, να ανεβαίνουν ως τα τελευταία θηραματικά σφύγγα, και να επιδιώκουν ανενόχλητοι πλέον τον νοσηρό έγκλημα της λαθροθηρίας.